



Stichting Vestingstad Valkenburg
Opgericht: 8 april 2004

Valkenburg, 06-01-2007

De Heren van Valkenburg **“Dirk II” (1229-1268)**

Zoals u in het vorige artikel heeft kunnen lezen, volgde Dirk II pas in 1237 zijn vader op als heer van Valkenburg. Dirk II was 3x getrouwd. Zijn eerste huwelijk met Margareta van Gelre werd in 1237 kerkelijk ontbonden. In 1246 trouwde Dirk met Bertha van Limburg-Montjoie, dochter van Hertog Walram IV “de lange” van Limburg en Isabella von Bar en weduwe van Dirk graaf van Hochstaden. Uit dit huwelijk wordt de wellicht bekendste van alle Valkenburgse heren geboren te weten Walram “de Rosse”. Bertha is kort voor 12 juni 1254 gestorven (waarschijnlijk bij de geboorte van Walram), want op 12 juni doet Dirk een schenking voor het zielenheil van zijn vrouw aan het klooster Sint Gerlach te Houthem. Dirk treed in voor de tweede maal in het huwelijk en wel met Joanna van Loon, dochter van Arnold III graaf van Loon. Uit dit huwelijk worden een groot aantal dochters geboren. Er is sprake van Joanna, Ida, Elisabeth en Beatrix. Op Beatrix en Walram komen we terug in een volgend artikel. Terug naar Dirk II. Hij wordt in vele akten genoemd en had nauwe relaties met de stad Keulen. Zo speelde hij een hoofdrol in de strijd tussen de stad Keulen en Aartsbisschop Konrad von Hochstaden. De kroniek van Keulen maakt melding, dat ene “Dietrich von Valkenburg die Stadt zum Widerstand aufrief”. Hij voerde als “Hauptmann” de Keulenaren naar Frechen (westelijk van Keulen) waar het op 8 september 1257 tot een veldslag met de troepen van de Aarts-bisschop komt (Schlacht bei Frechen). Mede dankzij de uitzonderlijke moed van Dirk en zijn sterk strategisch inzicht, moeten de aartsbisschoppelijke troepen zich zwaar gehavend terugtrekken. Dirk II is de held van Keulen. Als echter op 2 oktober 1261 Dirk’s broer, Engelbert van Valkenburg, tot aarts-bisschop van Keulen wordt benoemd, had reeds menig burger het bange vermoeden het niet langer vanzelf-sprekend zou zijn dat Dirk, in conflictsituaties, de zijde van de Keulse burgers zou kiezen. De burgerij liet Dirk daarom op 11 juli 1262, plechtig beloven zich buiten eventuele conflicten te houden tussen de burgerij en de aartsbisschop. Maar zoals altijd bleken de bloedbanden sterker te zijn. Dirk koos partij voor zijn broer Engelbert en steunde hem in zijn strijd tegen de Keulse burgers. Op 25 augustus 1263 komt het tot een tussentijdse “verzoening” met de burgers, echter het vuur in Keulen blijft smeulen. Op 12 juni 1267 legt Dirk op verzoek van regentes Adelaide van Brabant een garnizoen in de toren van Wijck (Maastricht). Hij verdedigde deze toren toen de bisschop van Luik, Hendrik van Gelre en graaf Otto van Gelre in 1267 Maastricht aanvielen. Met 300 man snelde Dirk het garnizoen te hulp, maar de toren werd genomen en door Hendrik van Gelre geslecht, om met de stenen van de Wijcker toren, zijn kasteel Montfort te herstellen. Dirk beloofde regentes Adelaide van Brabant, Maastricht terug te veroveren, echter aan deze belofte heeft hij geen uitvoer kunnen geven, daar Dirk eind september 1267 zijn broer Engelbert te hulp is gesnel in diens strijd tegen de Keulse burgers, de bisschop van Luik, de hertog van Gulick en hun bondgenoten. Engelbert van Valkenburg wordt op 18 oktober 1267 bij Marienholz, in de buurt van Zülpich, verslagen en op de burcht Nideggen in de Eifel gevangen gezet. Tussenkomen van de pauselijke nuntius in augustus 1268 mocht niet baten Engelbert bleef gevangen op Nideggen. In datzelfde jaar mengt Dirk II van Valkenburg zich opnieuw in de Keulse strijd. Samen met zijn naaste verwanten, de hertog van Limburg, de heer van Heinsberg en de graaf van Kleef, maakt hij een plan, om in het geheim, de stad Keulen met enkele honderden soldaten binnen te dringen en te veroveren. Met hulp van enkele getrouwen binnen de stad, werd er een gang onder de Keulse stadsmuur gegraven, niet ver van de “Ulrepforte”. Deze doorgang wordt echter op het laatste moment ontdekt en de Keulenaren slaan alarm. Het is dan 14 oktober 1268 en Dirk van Valkenburg sneuvelt in de strijd. De Keulse kroniek meldt het als volgt: “Dae blyff doet her Diderich van Valkenburch, der des byschoffs broeder was ind vur eme vill ritter ind knechte”. Dirk II van Valkenburg wordt in Valkenburg opgevolgd door zijn zoon uit het huwelijk met Bertha van Limburg, te weten : Walram “de Rosse” van Valkenburg. Meer over Walram in de volgende artikelen van de Stichting Vestingstad Valkenburg. Voor meer informatie over de SVV kunt u terecht op: www.vestingstadvalkenburg.nl

Auteur: Marc Habets

Bronnen : J.M. van de Venne, *Geschiedenis van het kasteel van Valkenburg, zijn heren en hun drossaarden*, 1951
S. Corsten, *Die Herren von Valkenburg*, 1981, *Datenbank: Genealogie im Mittelalter*, 2007

Secretariaat:

Prinses Beatrixsingel 21, 6301 VK Valkenburg a/d Geul
RABOBANK Valkenburg a/d Geul Rek. nr.: 152891765
www.vestingstadvalkenburg.nl